

Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky		
Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásahu		
Název:		44
Požáry dálkovodů hořlavých kapalin	Metodický list číslo	P
	Vydáno dne: 4. prosince 2006	Stran: 3

I.

Charakteristika

- 1) Dálkovody hořlavých kapalin (dále jen „dálkovody“) jsou potrubní systémy a technologická zařízení k přepravě hořlavých kapalin. Jedná se o zařízení, která jsou umístěna na otevřených prostranstvích nebo uložena v podzemí. Vyznačují se vysokým stupněm automatizace, značnými objemy přepravovaných látek a vzájemnou provázaností s jednotlivými provozy a skladovacími zařízeními. Součástí dálkovodů jsou také přečerpávající stanoviště, zařízení sloužící pro měření, údržbu a regulaci procesu přepravy („šachty“) a zabezpečovací zařízení. Provoz dálkovodů je většinou ovládán z dispečerského pracoviště, se kterým je nutné se vždy kontaktovat.
- 2) Požárům dálkovodů předcházejí úniky hořlaviny mimo zařízení dálkovodů v důsledku porušení hermetičnosti zařízení.
- 3) Požáry dálkovodů jsou charakterizovány:
 - a) velkou intenzitou hoření spojenou s vývinem značného množství tepla a intenzivní výměnou plynů,
 - b) velkou intenzitou sálavého tepla,
 - c) *nebezpečím výbuchu* a destrukcí dálkovodu,
 - d) *nebezpečím velkého úniku látek z dálkovodu*, havarijního znečištění podzemních a povrchových vod a půdy nebo vzniku velkých oblaků hořlavých par, které mohou ohrozit okolí výbuchem,
 - e) u dálkovodů velkých průměrů je nutné i po odstavení zařízení počítat s únikem velkého množství látky v závislosti na objemu poškozeného úseku potrubí,
 - f) roztékání hasební látky do okolí dálkovodu a k tvoření velkých louží použité hasební látky, která je kontaminovaná látkami uniklými z dálkovodu; může dojít k rozšíření požáru, resp. zvětšování jeho plochy,
 - g) zpravidla obtížná dostupnost místa zásahu,
 - h) zpravidla nedostatek vody pro hašení.

II.

Úkoly a postup činnosti

- 4) Příjezd sil a prostředků na místo zásahu organizovat z návětrné strany s ohledem na možnost přítomnosti hořlavých par a sálavého tepla.
- 5) Umísťovat požární techniku v bezpečné vzdálenosti od hořícího technologického zařízení a pokud možno tak, aby nebyla ohrožena sálavým teplem nebo případnou neočekávanou událostí (výbuch, výrony hořlavých a toxických látek, prudké zvýšení intenzity hoření) a roztékání hořlavé kapaliny. Doporučený poloměr nebezpečné zóny je 500 m. Při rozmísťování sil a prostředků na místě zásahu vždy počítat s tím, že se vývoj situace může rychle a neočekávaně změnit (v krajním případě bude nutné ohrožený prostor rychle opustit).

- 6) Dále je třeba zajistit:
 - a) možnost příjezdu další požární techniky,
 - b) možnost zásobování nasazené požární techniky hasebními látkami (pěnidlo) a provozními náplněmi při déle trvajícím zásahu.
- 7) Na místo zásahu povolávat pouze síly a prostředky, které budou přímo nasazeny k hašení, ostatní ponechávat v týlovém prostoru na místě pro soustředování jednotek.

Průzkum

- 8) Při průzkumu je třeba získat informace o rozsahu požáru, druhu hořící látky, možnostech šíření požáru, ohrožení osob, případně dalších zařízení a provozů a o nebezpečích na místě zásahu. Je třeba také využít dokumentaci zdolávání požáru a havarijní plány a zajistit spolupráci a koordinovaný postup jednotek s obsluhou zařízení (dispečerským pracovištěm dálkovodu), odpovědnými pracovníky a specialisty dálkovodu pro získání základních informací o úniku.
- 9) Při úniku látek z dálkovodu zajistit odstavení poškozené části a u dálkovodů velkých průměrů je nutné i po odstavení zařízení počítat s únikem velkého množství látky v závislosti na objemu poškozeného úseku potrubí, případně možnosti odčerpání látek nebo přepuštění látek, které by mohly při výronu ohrozit obsluhu i zasahující hasiče a posoudit:
 - a) možnosti jejich ochrany případně evakuace z ohroženého prostoru,
 - b) jsou-li v předpokládaném směru šíření požáru nebezpečné látky nebo zařízení, která vlivem zvýšené teploty mohou být uvedena do havarijního stavu (výbuch, únik nebezpečné látky),
 - c) nebezpečí rozšíření požáru na navazující technologické zařízení a sousední provozy případně, zda hrozí nebezpečí i pro okolí, včetně dopravy a možnosti její regulace,
 - d) posoudit nutnost průběžně informovat obyvatele v okolí dálkovodu o situaci a předejít tak možné panice (*práce se sdělovacími prostředky*), případně posoudit nutnost varování nebo dalších opatření pro ochranu obyvatelstva. V případě potřeby provádět monitoring ovzduší na přítomnost nebezpečných látek.

Lokalizace a likvidace požáru

- 10) Pro lokalizaci a likvidaci požáru zajistit:
 - a) určení zón s charakteristickým nebezpečím a stanovení příslušného stupně ochrany pro zasahující hasiče,
 - b) záchranu nebo evakuaci osob,
 - c) zastavení přítoku hořlavých látek do prostoru hoření, případně zjistit možnost jejich odčerpání, přepuštění a v případě potřeby odstavení ohrožených technologií,
 - d) účinnou a dostupnou hasební látku v potřebném množství a určit intenzitu její dodávky a optimální způsob aplikace,
 - e) potřebná preventivní opatření (např. chlazení okolí),
 - f) posouzení vedlejších účinků zásahu na okolí (hasiva, vyplavení nebezpečných látek).

III.

Očekávané zvláštnosti

- 11) Při požárech dálkovodů je nutno počítat s následujícími komplikacemi:
- a) nedostatečná nebo chybějící spolupráce obsluhy dálkovodu s jednotkami,
 - b) velké nároky na síly a prostředky, zemní stroje, pohonné hmoty a hasiva při dlouhotrvajícím zásahu, zvýšená poruchovost požární techniky,
 - c) nepříznivé účinky unikajících látek na osoby.